

Lehrplan Grundschule

Sorbisch

2004

Wučbne plany za zakładnu šulu zawjedu so 1. awgusta 2004.

Impresum

Wučbne plany spisachu so wot wučerkow a wučerjow zakładnych šulow w zhromadnym dźěle ze Sakskim statnym institutom za kubłanje a šulske wuwice

-Comeniusowy institut-

Drježdžanska dróha 78c

01445 Radebeul

www.comenius-institut.de

wudawaćel:

Sakske statne ministerstwo za kultus

Carolowe naměsto 1

01097 Drježdžany

www.sachsen-macht-schule.de

koncept a wuhotowanje:

Ingolf Erler

Fachschule für Gestaltung der ESB mediencollege GmbH

www.mediencollege.de

sada:

MedienDesignCenter – Die Agentur der ESB GmbH

www.mdcnet.de

zhotowjenje a rozšěrjenje:

Saxoprint GmbH

Digital- & Offsetdruckerei

Enderstraße 94

01277 Dresden

www.saxoprint.de

Wobsah

strona

Natwar a zawjazliwość wučbnych planow	IV
Zaměry a nadawki zakładneje šule	VII
Předmjety zwjazowaca wučba	IX
Wuknjenje wuknyć	X
Zaměry a nadawki předmjeta serbščina	2
Přehlad wo wuknjenskich wobłukach	5
1./2. lětnik	6
3. lětnik	17
4. lětnik	25
Přiwešk	30

Natwar a zawjazliwosć wučbnych planow

zakladna struktura

W džělu zakłady wobsahuje wučbny plan nadawki a zaměry zakladneje šule, zawjazowace wuprajenja k předmjety zwjazowacej wučbje kaž tež k wuwicu wuknjenskeje kompetency.

We fachowospecifiskim džělu su za předmjet powšitkowne fachowe zaměry wupokazane, kotrež su za jedyn lětnika abo za wjacore lětniki jako specielne fachowe zaměry diferencowane wopisane a kiž tak orientaciju na proces a wuslědk kaž tež progresiju šulskeho wuknjenja pokazuja.

wuknjenske wobłuki, časowe směrnicy

W kóždym lětniku su wuknjenske wobłuki z winowatosnym charakterom we wobsahu 25 tydzenjow zwjazowace předpisane. Přidatnje ma so w kóždym lětniku jedyn wuknjenski wobłuk z wólnowinowatosnym charakterom we wobjimje dweju tydzenjow wobdželać. We hłownych předmjetach němčina, serbšćina, wěcna wučba a matematika je w kóždym lětniku jedyn wuknjenski wobłuk za skrućenje a splećenje we wobjimje jednoho wučbného tydženja předwidžany.

Rozsudy wo zaměrnym časowym slědže wuknjenskich wobłukow w jednym lětniku abo čezšćow w jednym wuknjenskim wobłuku leža w zamołwitosći wučerja. Časowe směrnicy móža so, jeli je docpěće zaměrow garantowane, wariěrowaće.

tabelariske zwobraznjenje wuknjenskich wobłukow

Wuhotowanje wuknjenskich wobłukow so w tabelariskej formje zwobraznja.

Pomjenowanje wuknjenskeho wobłuka

Časowa směrnica

wuknjenske zaměry a wuknjenske wobsahi

přispomnjenja

zawjazliwosć wuknjenskich zaměrow a wuknjenskich wobsahow

Wuknjenske zaměry a wuknjenske wobsahi su zwjazowace. Wone charakterizuja zakladne žadanja we wobłukach přiswojenje wědy, wuwice kompetency, orientacija na hódnoty.

K přirunanju wuknjenskich procesow wužiwa so za wopisanje wuknjenskich zaměrow zwjetša jednotne wurazy. Tute znazornjeja při přiběracych wobjimje a stupacej kompleksnosći wuknjenskich žadanjow didaktiske čezšća za wučbne nadžěłanje wuknjenskich wobsahow.

přispomnjenja

Přispomnjenja maja poručenski charakter. Předmjet přispomnjenjow su pokazki na so hodžace wučbne a wuknjenske metody, wobsahowe wujasnjenja kaž tež přikłady za móžnosće diferencowaneho spěchowanja šulerjow. Wone wopřijeja počahi k wuknjenskim zaměram a wuknjenskim wobsaham samsneho předmjeta, k druhim předmjetam a k nadpředmjetowym zdžěłowanskim a kubłanskim zaměram zakladneje šule.

zwobraznjenje pokazkow

Pokazki na wuknjenske wobłuki samsneho předmjeta a druhich předmjetow kaž tež na předmjet přesahowace zaměry so z pomocu scěhowacych grafiskich elementow zwobraznja:

→ wučb. 2	pokazka na wuknjenski wobłuk samsneho předmjeta
→ HU rjad. 3, wučbn. 2	pokazka na lětnik, wuknjenski wobłuk druhého předmjeta
⇒ socialna kompetenca	pokazki na nadpředmjetowy zdžěłowanski a kubłanski zaměr zakladneje šule (hl. zaměry a nadawki zakladneje šule)

Wopisanje wuknjenskich zaměrow**Zapřijeća**

zetkanje z předmjetowym wobłukom/woprawdžitostnym wobłukom abo z wuknjenskimi a dźěłowymi technikami abo fachowymi metodami jako **zakładna orientacija**, bjez hłubšeho reflektowanja

sej dohlad zdobyć

znajomosće a nazhonjenja k wobstejnosćam a zwiskam, k wuknjenskim a dźěłowym technikam abo fachowym metodam kaž tež k typiskim přikładam nałožowanja **z wobmjezowaneho wobłuka w nawuknjenym konteksće** měć

znać

znajomosće a nazhonjenja k wobstejnosćam a zwiskam, we wobchadženju z wuknjenskimi a dźěłowymi technikami abo fachowymi metodami **w přirunajomnych kontekstach** nałožować

přenjesć

wašnja jednanja a postupowanja rutinowanje wužiwać

wobknježić

znajomosće a nazhonjenja k wobstejnosćam a zwiskam, we wobchadženju z wuknjenskimi a dźěłowymi technikami abo fachowymi metodami přez abstrakciju a transfer w **njeznatych kontekstach** nałožować

nałožować

wopodstatnjene wěcne a/abo hódnotne posudki wuwić a předstajić, **wěcne a/abo hódnotne předstawy** w tolerancy napřečo druhim přiwzać abo wotpokazać, zastupować, kritisce reflektować a jeli trěbne rewidować

**posudžować/
so pozicioněrować**

jednanja/nadawki na zakładže wědy ke kompleksnym wobstejnosćam a zwiskam, wuknjenskim a dźěłowym technikam, so hodžacym fachowym metodam kaž tež wopodstatnjenym wěcnym a/abo hódnotnym posudkam **samostatnje planować, přewjesć, kontrolować** kaž tež **k nowym wułoženjam a konkluzijam** přińć

**rjadować/
problemy rozrisać**

We wučbnych planach zakładneje šule so scěhowace skrótsěnki wužiwaja:

skrótsěnki	Zš	zakładna šula
	lětn.	lětnik/i
	ww	wuknjenski wobłuk
	wwó	wuknjenski wobłuk z wólnowinowatostnym charakterom
	PC	personalny kompjuer
	hodž.	(wučbne) hodžiny
	Nědr	němčina jako druha rěč
	Ně	němčina
	JEN	jendželščina
	ET	etika
	iwr	intensiwnje wuknjenje rěčow
	WU	wuměłstwo
	MA	matematika
	HU	hudźba
	NAB/e	ewangeliska nabožina
	NAB/K	katolska nabožina
	SER	serbščina
	SPO	sport
	Wěw	wěcna wučba
	Rdž	ručne dźěło

šuler, wučer Pomjenowanja šuler a wučer so we wučbnym planje powšitkownje za šulerki a šulerjow abo wučerki a wučerjow wužiwaja.

Zaměry a nadawki zakładneje šule

Štyrilětna zakładna šula je samostatna šula. Wona natwarja na předšulskej kubłanju a posrědkuje přez zhromadny zdžělowanski puč za wšěch šulerjow zakłady za dale wjedźace wuknjenje.

Nadawk zakładneje šule wotwodźuje so z wustawy Swobodneho kraja Sakska a ze šulskeho zakonja. Je nadawk zakładneje šule, zakładnu wědu posrědkować, wuwěć a wutworjenje metodoweje, wuknjenskeje a socialneje kompetency spěchować a na hódnoty orientować.

Zo by so spočatk šule za šulerjow najnjelěpje wuhotował, je wuska kooperacija ze wšěmi za zdžělowanje a kubłanje dźěći zamołwitymi partnerami trěbna. Wosebity wuznam ma zhromadne dźěło z pěstowarnju wotpowědnje kooperaciskemu dojednanju mjez pěstowarnju a zakładnej šulu.

Faza šulskeho zastupa wuhotuje so na zakładze swójskeho šulskeho koncepta, kiž ma so po individualnych wuchadžišćowych kmanosćach wuknjenja a wuwěcowych wosebitosćach dźěći. W zajimje fleksibelneho dźěla w tutej fazy su we wučbnych planach wuknjenske zaměry a wobsahi za 1. a 2. lětnik hromadže wzate.

Šulerjo přiswoja sebi w zakładnej šuli kulturne techniki čitanje, pisanje a ličenje. Ze zawjedženjom jedneje cuzeje rěče polaža so zakłady za dalše wuknjenje rěčow. We wšěch předmjetach wuwijawa šulerjo swoju kmanosć k situaciji přiměrjenej, na partnera so počahowacej komunikaciji. Přiswoja sebi strukturuowanu a za nawjazanje kmanu wědu, kotruž móža zmysłapołnje a zaměrnje nałožować.

Šulerjo zeznaja fachowe metody. Přiswoja sebi wuknjenske a dźělowe techniki, kiž jim zmóžnja, wuknjenski proces efektiwnje a w přiběracej měrje samostatnje wuhotować. Woni wuwija kmanosć, jedyn wot druhého a zhromadnje wuknyć.

Přez předmjety přesahowace a předmjety zwjazowace dźěło dožiwi šulerjo wuski zwisk k swojemu swětej nazhonjenjow a nawuknu, temy a problemy we wjacorych perspektiwach widzieć.

We wobłuku informatiskeho předkubłanja přiswoja sebi šulerjo elementarne kmanosće poslužowanja we wobchadženju z personalnym komputerom a wuwijawa tute při rozrisanju nadawkow. Přiswoja sebi elementarne znajomosće k wěcywustojnemu, kritiskemu wobchadženju z wšelakorymi medijemi.

W zakładnej šuli dožiwi šulerjo prawidła a normy socialneje zhromadnosće. Nawuknu při tym spušćomnje jednać, zamołwitosć přewzać, z kritiku wobchadžeć kaž tež konflikty bjez namocy rozrisać.

Šulerjo wuwija swójske předstawy wo hódnotach, z tym zo hódnoty we wšědnym šulskim dnju dožiwi a nazhonja. K tomu słušeja předewšěm nazhonjenja być něšto hódny a počesćowanja kaž tež być připóznať a připóznaća.

W rozestajenju z wuměłstwom a kulturu wutworja šulerjo swoje estetiske začuće a wuwijawa swoju individualnu zamóžnosć zwuraznjenja a tworjenja.

Šulerjo dožiwi mnohostronskosć a jónkrótnosć přirody, wuwija začuće za jeje rjanosć kaž tež za trěbnosć, z wobswětom starosćiwje wobchadžeć.

Spóznaja swoju zamołwitosć za swójsku strowotu a wěstotu a su sej tuteje zamołwitosće w šuli a zwonka njeje wědomi.

**zdžělowanski a
kubłanski nadawk**

**zdžělowanske a
kubłanske zaměry**

**wuhotowanie
zdželowanskeho a
kubłanskeho procesa**

Wučba w zakładnej šuli nawjazuje na swět nazhonjenjow a dožiwjenjow šulerjow a orientuje na cyłkowne wuknjenje. Wuknjenske wobsahi so lěpje zrozumja a spomjatkują, jeli zdadža so wažne za swójske žiwjenje a jeli narěča začuće. Tworičelski princip za učbu je wotkrywace wuknjenje.

Džěci zakładneje šule chcedža zwjetša něšto zdokoneć. Tak je na wukony orientowana zakładna šula tež jedna na džěčo orientowana šula.

W zamołwitosći wuwučowacych leži, džěławosć wuknjenja tak wjesć, zo so džěčo k aktiwnemu rozestajenju z wuknjenskim wobsahom pozbudźuje. Ze wšeho spočatka ma so šulerjam dać składnosć, samostatnje něšto zdokoneć a swójske wuknjenske puće wuprobować. Při tym móža so jewić zmylki, wopačne puće a wokołopuće, kiž pak nimaja so w přnim rjedže jako wukonowe njedostatki, ale jako mjezykroki we wuknjenskim procesu wobhladować.

Šěroki wukonowy spektrum zakładnych šulerjow wuskutkuje diferencowacu a individualizowacu učbu. Na přnim městnje steji nutřkowne diferencowanie, kiž wotpowěduje individualnym wuknjenskim wuměńjenjam a wukonom kaž tež rozdžělnym wašnjam přistupa k wuknjenskej maćiznje a rozdžělnemu wuknjenskemu tempej. To žada sej wot učerjow diagnostiske kmanosće a dokładnu analizu. Na tym natwarjace wuknjenske kroki maja so mjenje na deficite hač čim bóle na individualnym wuknjenskim postupje orientować

Spěchowanska učba je dalša móžnosć, wobdarjenosće a zajimy spěchować, wuwicowe deficity wottwarić kaž tež džělne wukonowe słabosće pomjeńšić. W spěchowanskej učbje móžetej so podpěrowace wuknjenje a tež přihotowace a dale wjedźace wuknjenje zmóžnić.

Wukonowe posudžowanie w zakładnej šuli bazuje na dokładnej analize wuknjenskeho procesa a wuknjenskich wuslědkow. Při posudžowanju wukonow wobkedźbują so rozdžělny wuknjenske wuměńjenja a individualne wuknjenske postupy. Wosebje wažne je pozbudźowace posudžowanie wukonow, wosebje w spočatnej učbje.

Wažnu rólu za džěcom wotpowědowace a efektiwny wuknjenje hraje rytimizacija učby. Planowanie učby njesmě so jenož na 45mjeńšinowej jednotce, ale na wuknjenskich nadawkach a wuměńjenjach šulerjow orientować. Wobkedźbować ma so zmysłapołna wotměna mjez napinanjom a wotpočnjenjom, pohibowanjom a měrom. Tež wo časach zwonkašulske městna wuknjenja zapřijeć mělo so přemyslować.

Nimo učby ma so pozbudźowace šulske žiwjenje wuhotować, kotrež přinošuje k njezaměnlivemu šulskemu profilej. Wosebje zajimy šulerjow, staršich a učerjow kaž tež regionalne wobstejnosće móža za to postajowace być. Tola tež kooperacija ze zwonkašulskimi partnerami zmóžnja wšelakore poskitki za zajimawy a wotměnjawy wuhotowanie swobodneho časa a wuwice a hajenje tradicijow.

Šula ma so zrozumić jako formowany a formujomny rum, w kotrymž učerjo, šulerjo a starši mjezsobu komunikěruja a hdžež so džěčo jako partner chutnje bjerje.

Při přechodže šulerjow do dale wjedźacych šulow so starši a šulerjow dokładnje poradźuja. Zhromadne džěło, tež z druhimi šulskimi družinami, k tomu přinošuje, za kóždoho šulerja kontinuowany přechod stworić a harmoniske wuwice džěćaceje wosobiny podpěrać.

Předmjety zwjazowaca wučba

Mjeztym zo je předmjety přesahowace džěło přezcyłny wučbny princip, je za předmjety zwjazowacu wučbu jedyn tema wuměńjenje, kotryž jednotliwe předmjety scyła nic abo jenož džělnje zapřijeja.

Tema so přez nałożowanje stajenja prašenjow a wašnjow postupowanja we wšelakich předmjetach wobdžěła. Počahowe dypki za temy su perspektiwy a tematiske wobłuki. Perspektiwy wobsahuja zakładne prašenja a zakładne konstanty čłowječeho žiwjenja:

rum a čas
řeč a myslenje
individuallita a socialita
přiroda a kultura

perspektiwy

Tematiske wobłuki wopřijeja:

wobchad	džěło
medije	powołanje
komunikacija	strowota
wuměłstwo	wobswět
poměr generacijow	hospodarstwo
sprawnosć	technika
Jedyn swět	

tematiske wobłuki

Je nadawk šule, za realizowanje předmjety zwjazowaceje wučby koncepciju wuwěć. Wuchadžišćo za to móža scěhowace mysle być:

zawjazliwosć

1. Wuchadźa so z předstawow k jedneje temje. Přez zarjadowanje do jednoho tematiskeho wobłuka a perspektiwu so konkretny tema postaji.
2. Wuchadźa so z tematiskeho wobłuka, tutón zarjadowuje so do perspektiwy a potom so tema wotwodži.
3. Rozsudži so za perspektiwu, potom wuzwoli so tematiske wobłuk a přez to přindžeš k temje.

Po tutych postajenjach so zaměry, wobsahi a so hodźace organizatoriske formy postaja.

Při tym ma so zaručić, zo ma kóždy šuler w běhu šulskeho lěta znajmjeńša dwaj tydženjej dołho předmjety zwjazowacu wučbu.

Wuknjenje wuknyć

wuknjenska kompetenca

Wuwijanje wuknjenskeje kompetency je wusměrjene na to, wuknjenje wuknyć. Pod wuknjenskeje kompetency zrozumimy kmanosć, samostatnje wuknjenske procesy planować, strukturować, nad nimi stražować, jeli je trjeba je korigować a skónčnje je wuhódnoćić. K wuknjenskeje kompetency słuša jako motiwacionalna komponenta swójski zajim na wuknjenju a kmanosć, swójske wuknjenje wjesć.

strategije

W srjedžišću wuknjenskeje kompetency steja wuknjenske strategije. Tute zapřijaja:

- zakładne strategije, kiž služa předewšěm přiswojenju, zrozumjenju, skrućenju, přepruwowanju a wotwołanju wědy
- regulaciske strategije, kiž wukmanjeja k sebjerefleksiji a sebjewjedženju hladajo na swójski wuknjenski proces
- zepěrne strategije, kiž spěchuja dobry wuknjenski klima kaž tež wuwijanje motiwacije a koncentracije

techniki

Zo bychy so tute mjenowane strategije zasadzić móhli, dyrbja sebi šulerjo konkretne wuknjenske a džělowe techniki přiswojić. Tute su:

- techniki wobstaranja, přepruwowanja, předžěłanja a přihotowanja informacijow (na př. techniki čitanja, pisanja, mnemo, rešerše, struktrowanja, wizualizacije a prezentacije)
- techniki regulacije džěła, časa a wuknjenja (na př. wuhotowanie džěloweho městna, managment domjacych nadawkow, přihotowanie na džěło a pruwowanie, sebjekontrola)
- techniki motiwacije a koncentracije (na př. sebjemotiwacija, wotpočnjenje, pruwowanie a sylńenje zamóžnosće so koncentrować)
- techniki kooperacije a komunikacije (na př. techniki rozmołwy, džěło we wšelakich socialnych formach)

zaměr

Zaměr wuwića wuknjenskeje kompetency je, zo zamóža šulerjo swójske wuknjenske wuměńjenja realistisce posudžować a zo su kmani, indiwiduelnje so hodžace techniki situaciji přiměrnje wužiwać.

zawjazliwosć

Šule wuwija w swójskej zamołwitosći koncepciju za spěchowanie wuknjenskeje kompetency a tutu w šulskej organizaciji a we wučbje realizuja.

Za trajnu skutownosć dyrbi so wuknjenski proces sam z wučbnym předmjetom stać. Wjazany na fachowe wobsahi by měl džěl wučbnego časa wuknjenju wuknjenja wěnowany być. Wučbne plany skićeja za to wuchadžišća a nastorki.

Zaměry a nadawki předmjeta serbsčina

Wučba serbsčiny je džěl cyklowneho koncepta rěčneho kubljanja. Wona přinošuje w rozsudnej měrje ke kognitiwnemu, emocionalnemu a socialnemu wuwicu. Serbska učba ma centralny nadawk, kulturnej technice čitanje a pisanje jako wšestej zakładaj za dale wjedźace wuknjenje posrědkować. Wuchadžejo ze stawa wuwica a z nazhonjenjow šulerja wuwija serbska učba individualne rěčno-komunikatiwne kmanosće šulerjow dale a tworí zakłady za zmištrowanje wšědných, realnych rěčnych situacijow kaž tež za wužiwanje medijow.

přinošk k powšitkownemu kubljanju

Šulerjo so k wědomemu a zamołwitemu wobchadej ze serbskej rěču namołwjeja. Woni nazhonja a dožiwi wuznam serbsčiny w dwurěčnym teritoriju a wuwija při wutworjenju diferencowaneje rěčneje zamóžnosće wědomy wobchad z jich wšědnje wobdawacej mnohorěčnosću. Přez rozestajenje ze serbsčinu jako rěču mjeřšiny započínaja šulerjo zdžerženje rěče jako zdžerženje kulturneje a narodneje identity zrozumić a hódnoćić.

Wosebje při zetkanju serbskich maćernorěčnych šulerjow ze šulerjemi, kiž serbsčinu jako druhu rěč wuknu, so na časćiše wužiwanje serbsčiny orientuje, zo by so dwurěčnosť awtentisce, w realnych situacijach wuwija. Z tym přinošuja serbscy maćernorěčni šulerjo aktiwnje k žiwej dwurěčnosći.

Wotwodžene wot přinoška předmjeta wuchadžeja scěhowace powšitkowe zaměry:

powšitkowe fachowe zaměry

- přiswojenje zakładow za samostatne čitanje a pisanje (přiswojenje spisowneje rěče)
- wuwijanje čitanskeho zrozumjenja
- wuwijanje ertneje rěčneje zamóžnosće
- wuwijanje pisomneje rěčneje zamóžnosće
- wuwijanje zamóžnosće wo rěči reflektować
- přiswojenje wuknjenskich strategijow a džělowych technikow

Powšitkowe fachowe zaměry wotblyščuja so w strukturje wuknjenskich wobłukow. Tute so na sebje počahuja a maja so w zmysle integratiwneje učby serbsčiny mjez sobu zwjazać. Jednotliwe wobsahi móža so, jeli sej to konkretna wuknjenska situacija žada, bjez integracije nadžělać. Přiswojenje wuknjenskich strategijow njeje samostatny wuknjenski wobłuk, ale je wobstatk wšěch wuknjenskich wobłukow.

struktrowanje

Wuknjenski wobłuk přiswojenje spisowneje rěče čehnje so hač do kónca přěnjeho pollěta 2. lětnika. W tutym wuknjenskim wobłuku so šulerjo wotkrywajo z pismom rozestajeja a přiswoja sej we wuskim zwisku mjez čitanjom a pisanjom zakłady za zrozumjenje a wužiwanje spisowneje rěče.

Čitanje/Wobchad z medijemi wopřija wuwice čitanskeje kompetency a měři so na literarne teksty, wšědne teksty a teksty k wužiwanju kaž tež rozestajenje z awdiowizuelnymi medijemi.

Rěčeć a připosłuchać wopřija situaciji přiměnjene a na partnera so počahowace ertne rěčne jednanje kaž tež zrozumliwe rěčenje.

Za sebje a za druhich pisać wopřija situaciji přiměnjene a na partnera so počahowace pisomne rěčne jednanje, techniku pisanja kaž tež metody za předžělanje teksta.

strukturovanje

Prawje pisać zaběra so z posrědkowanjom prawopisnych prawidłownosćow, rěčnych wosebitosćow kaž tež metodow za kontrolu a korekturu prawopisa.

Rěč přepytować zaběra so ze strukturu a wužiwanjom serbskeje rěče a zložuje spontanu rěčnu kedžbnošć na wědome wužiwanje tutoho medija.

W kóždym lětniku zawjazowacy wuknjenski wobłuk k skrućenju a splećenju kładže akcent na rěčne přirunanja, zo by so rěčna wěda, kotruž je sebi šuler w serbšćinje abo němčinje zdobył, jedna k druhej do zwiska stajila.

Wólbnowinowatostne wobłuki skićeja móžnosće, wosebje serbsku rěč a kulturu tematizować.

Časowe směrnicy za wuknjenske wobłuki so njepředpisaja. Wo podžělach serbskeje wučby w ramiku maćernorěčneje wučby šula dźiwajo na konkretne wuměnenja rozsudži.

didaktiske zasady

Wuchadžišćo za metodisko-didaktiske přemyslowanja su rěčne wuměnenja šulerjow. Serbska wučba nawjazuje na rozdźělne znajomosće a nazhonjenja šulerjow z předšulskeho přiswojenja rěče a je dale wuwila. Individualne wuknjenske procesy so na didaktiske efektiwne wašnje podpěraja. Trěbne za to su dokładne znajomosće wuwicoweho stawa kóždeho jednotliwego šulerja a wobkedžbowanje wuknjenskeho postupa, ale tež analiza konkretnych podawkow we wotpowědnym regionje. Serbska wučba ma zasadnje z toho wuchadžeć, zo matej při přiswojenju a wuwicu rěče wotpowědny swójbny pozadk kaž tež rěčny wobswět šule přewšu měru wulki wuznam.

W njeposrědnym wobswěće šulerjow, w swójbje, w přećelskim kruhu atd. so serbščina a němčina w rozdźělnej měrje wužiwatej. Serbska wučba dyrbi tohodla tak wuhotowana być, zo wona šulerjam swójske wužiwanje rěče a individualne rěčne kmanosće wuwědomi a jich k wjesołemu wobchadženju z rěču pozbudźuje. Tutomu polěkujetej so hodźaca serbskorěčna wuknjenska wokolina kaž tež wliw wučerja jako rěčny přikład. Na zaměr wusměřene rěčne a duchowne činitosće šulerjow a na jednanje orientowane wuhotowanje wučby su hłowne puče k wuwicu serbskeje rěčneje kmanosće.

Serbska wučba přewjedže so we wuskej kooperaciji z wučbu němčiny, wosebje štož wotkrywace a přirunowace zhladowanje na rěči nastupa. Realizowanje we wučbje žada sej wuske zhromadne dźěło z wučerjom němčiny.

Móžnosće rěčneho jednanja wurostu wosebje ze za dźěći wuznamnych wobsahow. Rěčne situacije a wotpowědne nadawki měli so tak wuzwolić, zo šulerjo awtentisce jednaja. Nastupajo orientaciju na temy maja so počahi k wěcnej wučbje wužiwać.

Při wuzwolenju čitanskich tekstow maja so zajimy a nachilenja šulerjow, mnohostronskość serbskeho pismowstwa kaž tež wuwaženy poměr mjez tradicionelnymi a aktualnymi poskitkami wobkedžbować.

Wosebje wažne je, zo nima so we wuknjenskim wobłuku Rěč přepytować wupokazane přemyslowanje wo rěči jednotliwje wobjednać, ale zo so we wšěch wuknjenskich wobłukach přewjedže. Dwurěčnosť šulerjow ma so při tym jako přidatna šansa za wuwice rěčneho wědomja wužić.

Hdys a hdys so jewjace přenjesenja rěčnych zakonitosćow němčiny na serbšćinu abo rěčna měšeńca nimaja so jako zmylk, ale jako kreatiwny proces na puću k aktiwnej dwurěčnosći wobhladować.

didaktiske zasady

Ortografiske prawidłownosće a wosebitosće so šulerjam přez jasne natwarjeny słowoskład wuwědomja. Nimo na lětniki so počahowacych a individualnych słowow su tež často trjebane słowa (hlej přiłoha) zwjazowace.

W praksy maćernorěčneje wučby njeje móžno abo trěbne, wšě wobsahi přeco w serbšćinje a němčinje wobdźělać. Zasadnje maja so předwukony wobeju maćernorěčneju předmjetow wzajomnje a po dorěčenju přinjesć a wužiwać. Wěda wo wobchadženju z PC a z rozdźělnymi medijemi kaž tež k wuknjenskim strategijam a dźěłowym technikam, kotraž so wosebje we wučbje němčiny přiswoji, ma so w serbskej wučbje nałožować.

Přehlad wo wuknjenskich wobłukach**1./2. lětnik**

Wuknjenski wobłuk:	Přiswojenje spisowneje řeče
Wuknjenski wobłuk:	Rěčeć a připosłuchać
Wuknjenski wobłuk:	Za sebje a druhich pisać
Wuknjenski wobłuk:	Prawje pisać
Wuknjenski wobłuk:	Čitanje/Wobchad z medijemi
Wuknjenski wobłuk:	Rěč přepytować
Skrućenje a splećenje:	Rěčne přirunowanje mjez serbšćinu a němčinu
Wuknjenske wobłuki z wólbnowinowatostnym charakterom	
Wólbnowinowatosć 1:	Pismikowy swjedźeň
Wólbnowinowatosć 2:	Serbske ludowe bajki
Wólbnowinowatosć 3:	Serbske powěšćowe figury
Wólbnowinowatosć 4:	Kašporkowe dźiwadło

3. lětnik

Wuknjenski wobłuk:	Rěčeć a připosłuchać
Wuknjenski wobłuk:	Za sebje a druhich pisać
Wuknjenski wobłuk:	Prawje pisać
Wuknjenski wobłuk:	Čitanje/Wobchad z medijemi
Wuknjenski wobłuk:	Rěč přepytować
Skrućenje a splećenje:	Rěčne přirunowanje mjez serbšćinu a němčinu
Wuknjenske wobłuki z wólbnowinowatostnym charakterom:	
Wólbnowinowatosć 1:	Dokoławokoło Płomjenja
Wólbnowinowatosć 2:	Wšelakorěčnosć Łužicy
Wólbnowinowatosć 3:	Dwurěčnje dźiwadło hrać

4. lětnik

Wuknjenski wobłuk:	Rěčeć a připosłuchać
Wuknjenski wobłuk:	Za sebje a druhich pisać
Wuknjenski wobłuk:	Prawje pisać
Wuknjenski wobłuk:	Čitanje/Wobchad z medijemi
Wuknjenski wobłuk:	Rěč přepytować
Skrućenje a splećenje:	Rěčne přirunowanje mjez serbšćinu a němčinu
Wuknjenske wobłuki z wólbnowinowatostnym charakterom	
Wólbnowinowatosć 1:	Słowjanske rěčne přiwuznistwa
Wólbnowinowatosć 2:	Dwurěčnje dźiwadło hrać
Wólbnowinowatosć 3:	Serbski swjedźeň

1./2. lětnik

Zaměry

We wuskim zwisku mjez čitanjom a pisanjom přiswoja sebi šulerjo zakłady za zrozumjenje a nałožowanje spisowneje řeče. Šulerjo zeznaja pismo jako srědk komunikacije a tworjenja a tež jako system wizuelnych znamjeni. W rozestajenju z řeču rozšěrja swój słowoskład a dobudu dohlad do struktury řeče. Šulerjo znaja šulske wuchadne pismo, pisaja derje čitajomnje a běžnje a kedžbujaja na zaměrej wotpowědowace wuhotowanje napisaneho. Čiścane pismo znaja jako jednu móžnosć so pisomnje zwuraznić.

Prawidłowne předstajenje twórbow džěćaceje literatury a diferencowane poskitki tekstow spěchuja čitanske wjeselo a zajim na samostatnym wobchadženju z tekstami. Šulerjo dožiwja wšelakorosć rjanosć serbskeje řeče a dótkawaja so řečnych wosebitosćow. Teksty sej čicho po jednorje stajenych nadawkach načitaja, zapřimnu w přiměrjenym času jich wobsah a zamóža jón ze swojimi słowami zasopodać. Wužiwaja metody za zmysł zrozumjace čitanje. Nazwučowany tekst přečitaja rozrjadowany po zmysłowych jednotkach. Šulerjo znaja a wuspytaja wšelake medijowe poskitki za wuknjenje, informowanje a zabawu.

We wšelakich žiwjenjabskich situacijach nałožuja šulerjo swoju individualnu řečnu kmanosć a wuwijaja swoju wurazliwosć. Powědaja wo wšědnych dožiwenjach a nawuknu sej wuznam kedžbliwego připosłuchanja wažić. Šulerjo dožiwja wšelakorosć rozmołwneje kultury a dodžerža elementarne prawidła rozmołwy. K wobmjezowanej temje hromadža informacije a tute w zwisowacych sadach dale podadža.

Pozbudžowaca wokolina při pisanju a wšelake pisanske situacije motiwěruja šulerjow, so pisomnje sobu zdžělić. Přimajo so hodžacych nastorkow k pisanju zeznaja woni wubrane wužiwanske formy z jich typiskimi tworjacymi srědkami. Šulerjo pohódnoća skutkowanje teksta na čitarjow a nazhonja, što woznamjenja, za sebje a za druhich pisać. Wuwiwaja swójске tekstowe ideje, přepruwuja teksty na adekwatnosć a wuprajiwosć a znaja móžnosće polěpšenja. Při tym zapřimnu pisanje tekstow jako proces.

Šulerjo wuwija začuće za prawe pisanje a zbudu sej přenje dohlady do prawopisnych prawidłownosćow. Za samostatne zwučowanje a zaščěpjenje wužiwaja woni so hodžace džělowe techniki a přiswoja sej individualne wuknjenske strategije. Nawuknu móžnosće teksty korigować a znaja prawopisne słowniki jako wažny pomocny srědk. Při přemyslowanju wo řeči so šulerjo tež k přirunanjam mjez serbskeje a němskeje řeču pozbudžuja.

Wuknjenski wobłuk: Přiswojenje spisowneje řeče

dohlad zdobyć do wuznama čitanja a pisanja - řeč jako komunikaciski srědk - pismo jako system wizuelnych znamjenjow - swobodne čitanje a pisanje wobknježić natwar spisowneje řeče - wuwić diferencowanu kmanosć k zaznaću · awditiwnje · wizuelnje	předčitać a zhladować na teksty zhotowić, tworić a wozjewić wšelake produkty pisanja zwonkašulski spisowny wobswět zapřijeć → ww Za sebje a druhich pisać ⇒ wuknjenska kompetenca pytać, hromadzić, wužiwać, wunamakać znamjenja, pismiki, słowa → ww Řěč přepytać k dispoziciji stajić zmysłapołne, wšelake a diferencowane wuknjenske poskitki za pisanje swójskich tekstow a za individualne čitanje → ww Čitanje/Wobchad z medijemi → ww Za sebje a druhich pisać šumy, zynki spóznać, rozeznować přiznamjenja formy zapřimnyć, diferencować
---	--

- rytmisce
- kinestetisce
- melodisce
- taktilnje
- zwuki a zwukowe komplekсы

- pismiki a slědy pismikow

- zwuko-pismikowe počahi

- słowa

wobknjezić techniku čitanja

- analiza a synteza

- čitać słowa, sady a teksty
 - zapřimnyć słownu formu jako cyłk
 - słowa wotlěwa naprawo natwarić
 - słowa a linki přesahowace čitanje
 - přewidžace čitanje słownych skupinow
 - sadowe hranicy a sadowa intonacija
 - předčitanje

znać metody za zmysł zrozumjace čitanje słowow, sadow a tekstow

- zasopodać wobsah teksta ze swójskimi słowami
- přepruwować čitane na adekwatnosť
- so wuměnić wo čitanym
- natwarić čitanske wočakowanja
- wótře, mjelčo a čicho čitać

nałožować jedne čišćane pismo

- čišćane pismo jako jedna forma so pisomnje sobu zdžělić

napodobnjeć rytmy: placać, wotličenske hrónčka runowahu zwučować

pismikowe formy abo předmjety tasać

słowa jasnje artikulować

słowa zwučować

słowa do rěčnych zložkow rozklasć

słowa rymować

zwukowe pozicije w słowje a w zložce postajić

zwukowe kwality spóznać a rozeznawać

formy pismikow pokazać a pomjenować

často so jewjace pismikowe slědy zasonamakać

přirjadować zwuk – pismiki

zynkowe spřistupjenje pismikowych slědow

wotchilenja elementarneho přirjadowanja zwuk-pismiki spóznać

do strukturnych elementow a zložkow słowa rozrjadować

začuće za prawe pisanje po normje wuwić

słowoskład rozšěrić

orientaciski słowoskład natwarić

→ ww. Prawje pisać

→ ww Rěč přepytować

preč wostajić, přidać abo wuměnić zwuki, pismiki a zložki

natwar słowow a zložkow

diferencowane tekstowe poskitki we wšelakich pismowych wulkosćach a družinach

→ ww Čitanje/Wobchad z medijemi

→ ww Čitanje/Wobchad z medijemi

⇒ wuknjenska kompetenca

diferencowane tekstowe poskitki

na prašenja k tekstej wotmołwić

k tekstej powědać

kurs w čišćanym pismje njeje na kóždy pad trěbny

- swójske małe teksty za druhich čitajomnje napisać nałožować šulske wuchadne pismo - diferencowanie hrubej a drobnej motoriki - wuspytać wšelake pisanske utensilije - zapřimnyć formy pismikow a jich zwjazowanie - pisać słowa, sady a teksty · spóznać a wotstronić individuálne pisanske čerže · přiměrjeny pisanski tempo dohlad zdobyć do tworjenja pisomnych džělow	rukopisne pisanje w jednym čišćanym pismje porstowe a pohibowanske hry mjasć, fałdować koordinaciju wóčka a ruki zwučować na dzerženje čěła, ruki a pisaka kedźbować rozdźělné družiny a formaty papjery wužiwać wšelaki pisanski grat a materialije wužiwać → WU, 1./2. lětn., ww 1 individuálne a diferencowane zwučowanie formow a pohibowanskich wotběhow we wšelakich pismowych wulkosćach z pismowymi kriterijemi wědomje wobchadžeć čišćane pismo do pisaneho pisma přenjesć na lěworučnosť džiwać → ww Prawje pisać ⇒ wuknjenska kompetenca zmylkowe korektury zaměrnje přewjesć šulerske džěła wustajeć → ww Za sebje a druhich pisać ⇒ estetiske začuće
--	--

Wuknjenski wobłuk: Rěčeć a připosłuchać

znać wšědne powědanje - dožiwinja powědać - w zwisku powědać - słowoskład zmysleć wotpowědnje nałožować - měnjenja wo powědanym wuměnić - jedyn druhemu skedźbnje připosłuchać znać aspekty aktiwneho připosłuchanja - motiwy	rozdźělné situacije powědanja wužiwać přihódne wuměnjenja za powědanje stworić přirodne wjeselo nad powědanjom spěchować dožiwinja, wumyslene powědančka, wobrazowe powědančka, zasopowědać započate powědančka dale powědać powabliwe słowa, powědarski kašćik → WW, 1./2. lětn., ww 3 džěło ze słowoskładom ⇒ socialna kompetenca so informować, so rozmołwjeć, z druhimi začuwać, sej k wěcnym wobstejnosćam měnjenje stworić
---	---

- wuměnjnja	kontakt woči, přestawki znjesć na přednoški, tež ze zynkonošerjow, słuchać spěwy a basnje k sobučinjenju
- zrozumjenje	spontanje reagować z werbalnymi a nonwerbalnymi wotmołwami so prašeć, hdyž njezrozumiš
znać formy mjezsobneho řečjenja	spóznać, zo móža so formy mjezsobneho řečjenja zaměšeć ⇒ socialna kompetenca
- wšědne mjezsobne řečjenje	přirodnu žadosć sobuzdžělenja spěchować na wotmysl so počahowace rozmołwy z měnjatym kruhom wobdžělnikow
- na wěc so počahujo mjez sobu řečeć	
· refleksiska rozmołwa	wo wuknjenskich wobsahach a wotběhach reflektować začuća wuprajić kriterije wujednać → ET, 1./2. lětn., ww 2 → NAB/e, 1./2. lětn., ww 1 → NAB/k, 1./2. lětn., ww 1 ⇒ wuknjenska kompetenca
· wěcna rozmołwa	wědu přinošować, sej informacije wobstarać
· wotewrjena diskusija	swójske měnjenje zwuraznić akceptować wjetšinu
znać rozmołwne prawidła	dohlad do prawidłow wo konkretnym jednanju přihotować zhromadnje prawidła namakać a wuspytać prawidła wizualizować ⇒ socialna kompetenca
- k rozmołwje zwólniwy być	
- so słowa jimać	
- jasnje a w zwisku řečeć	
- na rozmołwneho partnera hladać	
- wuprarenjam druhich kedžbnje sčěhować	
- wurěčeć dać	
- časowe wobmjezowanie akceptować	
znać formy informowania	⇒ wuknjenska kompetenca
- so prašeć – wotmołwić	
- krótke zdžělenja a přikazy zrozumić	słyšane do přiměrjenych jednanjow přetworić
- jednore rozjasnjenja w zwisku podać	małe hry, nawody k džělu

- informacije w zwisowacych sadach před skupinu zasopodać znać wužiwanke formy	lahodnje k tomu wjesć małe džělowe nadawki informacije k jednej temje zběrać swójske noticy dopušćić medije kaž fota a pod. zapřijeć → ww Za sebje a druhich pisać → Čitanje/Wobchad z medijemi rěčno-kooperatiwnje wuwučować ⇒ socialna kompetenca
- strowić, so zamołwić, prosyć, so džakować, sej přeć, přeprosyc	rólowe hry wobchadjenje z wužiwanymi formami wobkedźbować a posudźować → ww Za sebje a druhich pisać → ww Čitanje/Wobchad z medijemi
nałožować wurazowe srědky - hlós: tempo rěčenja, sylnosć hlósa, přizwukowanje, přestawki, melodija rěče - rěč čěła: mimika, gestika - rěčne wšelakoroste: dialekt, wobchadna rěč, spisowna rěč	sceniske hraće, přednjesenje basnje rěčno-kooperatiwnje wuwučować → ww Čitanje/Wobchad z medijemi we wšelakich situacijach wuspytać: rěčne hry, jazyklamate hrónčka → HU, 1./2. lětn., ww 1 postawy, pantomima → WU, 1./2. lětn., ww 3

Wuknjenski wobłuk: Za sebje a druhich pisać

dohlad zdobyć do planowanja tekstow - přičiny a situacije pisanja spóznać - tekstowe ideje wuwijać - wo rěčnych srědkach přemyslować znać móžnosće pisanja tekstow - so w swobodnych a wjazanych pisanskich situacijach wuprajić - dožiwjene, wumyslne, słyšane, wobkedźbowane za druheho zrozumliwje napisać - słowoskład zmysleje wotpowědujo wužiwać znać wužiwanke formy: přeprašenje, zbožopřeće, list znać móžnosće předžělanja swójskich tekstow	wo předwidžanym wužiwanju teksta rěčeć hesłowe słowa namakać, slěd wobkedźbować → ww Rěč přepytować wjeselo a motiwaciju za pisanje wuwijać wuhotować pisanje spěchowacu wuknjensku wokolinu wšelake přiležnosće za pisanje wužić PC wužiwać → ww Přiswojenje spisowneje rěče swobodnje pisać, po směrnich pisać → WW, 1./2. lětn., ww 3 → ww Rěčeć a připosluchać džěło na słownym polu → ww Rěč přepytować namakać so hodžace nastorki k pisanju → ww Rěčeć a připosluchać ⇒ wuknjenska kompetenca
---	--

- so wo tekstach poradžować - kontrolujo čitać - teksty polěpšić znać formalne srědky tworjenja pisomnych dźěłow - rozrjadowanje pisanskeho ruma - rjadowanje teksta - wuzběhnjenje - popisnje - korektura zmylkow nałožować prezentaciske formy	wo skutkowanju teksta rěčeć na počah k čitarjej džiwać wopačnosće wotkryć prawopisne přiřučki wužiwać namjetowane změny zadžělać we wšelakich lineaturach a družinach pisma pisać rozdžělné pisanske materialije wužiwać PC wužiwać ⇒ estetiske začuće teksty přewidnje wuhotować čišćane pismo zaměrej wotpowědujo zasadzić džělowe wuslědky popisać zaměrnosć wobchadženje z linealom přednjesc, předčitać, wupowěsnyć, rukopisne a čišćane teksty wupoložić
--	---

Wuknjenski wobłuk: Prawje pisać

nałožować přiswojenju wědu spisowneje rěče znać prawopisne prawidlnosće - zwukowa a pismikowa runina · samozwuki – samozwukowe pismiki · sobuzwuki – sobuzwukowe pismiki · spěwne a njespěwne sobuzwuki · něme sobuzwuki · zwukowe změny · jenak klinčace zwuki · stwjerdnjenje wuzwuka - słowna runina · wulkopisanje předmjenow a swójbnych mjenow · strukturne elementy słowa: słowny zdónk, prefiks, sufiks, kóncowka - sadowa runina · wulkopisanje započatkow sady · interpunkciske znamješka sady	→ ww Přiswojenje spisowneje rěče → ww Za sebje a druhich pisać → ww Rěč přepytować na rjadownje so počahowace słowa pytać zwěsćić, zo móža so zwukam wšelake pismiki přirjadować a nawopak b/p, d/t, z/s, ž/š h, ł, w a - e, ó - o, d - dž, t - ć, ł - l č/ć, ł/w zwučowanja rozeznawanja, přirjadowanja a zasadženja podlěšenske formy tworjeć (dub – duby)
--	---

wobknježić orientaciski słowoskład	wubrać ze zwučowanskeho repertoira: strukturne elementy słowa přepytować diktatowe warianty, zwučowanske programy słowoskładowa kartaja rjadownje indywidualnje wažne słowa, najlubše słowa, słowne zešiwiki, słowne kartaje hlej přiłoha
- na rjadownju so počahowace słowa - indiwidualne słowa - často wužiwane słowa	alfabet jako rjadowanski system zwučowanske hry z alfabetom pismiki a słowa alfabetisce rjadować přirunanje z němskim alfabetom
wobknježić alfabet	rěčno-kooperatiwnje wuwučować ⇒ metodowa kompetenca zeznajomnić so z wužiwanskimi móžnosćemi a pokiwmami w słowniku
dohlad zdobyć do wobchada z prawopisnym słownikom	
- natwar - pyčanske pomocy - pyčanje słowow po spočatnym pismiku	
znać džělowe techniki	rěčno-kooperatiwnje wuwučować ⇒ wuknjenska kompetenca
- wo pisanskich wašnjach přemyslować - sej pisanske wašnja spomjatkować - słowne swójby pytać - słowa do jich strukturnych elementow rozklášć - pisanske wašnja kontrolować - słowo w słowniku pytać - wotpisać - ze zwučowanskeho repertoira sej wuzwolić	

Wuknjenski wobłuk: Čitanje/Wobchad z medijemi

přenjesć přiswojenu wědu spisowneje rěče na čitanje sadow a tekstow	diferencowane tekstowe poskitki k polěpšenju wěstoty a běžneho čitanja → ww Přiswojenje spisowneje rěče → ww Rěčeć a připosluchać → ww Za sebje a druhich pisać → ww Rěč přepytować ⇒ estetiske začuće
znać teksty wšelakeje družiny	powědančka, bajki, powěšće, džěćace knihi, basnje, hrónčka, žorty
- literarne teksty · načasna literatura · teksty z kulturneho herbstwa - wšědne a wužiwanske teksty	taflowe noticy, stajenja nadawkow, jednanske postajenja, časopisowe artikle, hódančka, recepty

- awditiwne a awdiowizuelne teksty · medijowe poskitki za wuknjenje, informowanje a zabawu · wubrane typiske formy zwobraznjenja znać metody za zmysł zrozumjace čitanje - zwiski mjez nadpismom, tekstom a ilustraciju nawjazać - informacije pytać, wuwzać, zasopodać a zwjazać - wažne a njewažne rozeznawać - so jewjace čěže zrozumjenja tematizować - jednore konkluzije sćahnyć - jednore zwiski k wšědnej wědže nawjazać - wobsah teksta ze swójskimi słowami zasopodać - swójske začuća k čitanemu zasopodać	⇒ medijowa kompetenca zhromadnosće a rozdžěle spóznać awditiwne a awdiowizuelne medije jako mosty k printmedijam sluchokniha, sluchohra, film, rozhlós, džiwadło wažne tekstowe městna markěrować nošerjow jednanja, jich kajkosće a zadžerženske wašnja wuslědźić prašenja k tekstej wotmołwić tekst rozrjadować klučowe słowa pytać refleksiska rozmołwa słowne woznamy wujasnić ja-poćah stworić zmysł teksta indiwiduelnje z pomocu wočakowanjow a nazhonjenjow konstruować so swobodnje k tekstej wuprajić tekst do swobodneho sceniskeho hraća přetworić
dohlad zdobyć do wšelakorosće čitanskeje kultury - čitanska motiwacija, čitanski zajim jako zakładnej naležnosći - čitanje spěchowacu wuknjensku wokolinu wuhotować - předčitanje jako přistup k tekstam - čitać ze wšelakich intencijow: informowace, jednanje nawjedowace a zabawjace čitanje - čitanje cyłkowneje twórby - wo čitanym, słyšanym a widžanym rěčeć	⇒ estetiske začuće ⇒ orientacija na hódnoty diferencowane tekstowe poskitki za rjadownju relewantne temy wubrać swobodne čitanske časy indiwiduelny rozsud nastup. čitansku maćiznu, čas a městno čitanja respektować do sebje zanurjeni čitać čitanski róžk, rjadowniska a šulska biblioteka hajenje tradicijow wćipnosć a čitanski lóšt přez přikładne předčitanje zbudźić lóstnje připosluchać čitanske maćizny po wosebitych lubosćach a předewzacach wuzwolić dać čitanski plan abo indiwidualny wuběr z konkretnymi čitanskimi nadawkami rěčnje kooperatiwnje wuwčować: čitanski dženik ➔ wučbn. Rěčeć a připosluchać

Wuknjenski wobłuk: Rěč přepytować

znać słowne družiny - werb · funkcija: pomjenować činitosće, podawki · základna forma, personalna forma · słowny zdónk a kóncowka - substantiw · funkcija: mjenuja mjena čłowjekow, zwěrjatow, rostlinow, předmjetow · tworjenje jednoty, mnohoty · małostniki - adjektiv · funkcija: woznamjenić kajkosće, přiznamjenja · pozicija w sadže znać jednu formu słowotwórby werby z prefiksami znać formy rozšěrjenja słowoskłada - słowna swójbja - słowne polo znać twar a funkciju sady - sada jako zmysłowa a zynkowa jednotka znać metoda přepytowanja rěče - narunanska proba - zynkowa proba - přestajenska proba - wuwostajenska proba - rozšěrjenska proba	w komunikatiwnym konteksće přepytować werby ze wšelakich wobłukow hromadzić jednanja, podawki pantomimisce a scenisce předstajić dwojota (dual) namakać základnu formu jako formu, kotraž w słowniku steji přepytować přeměnjomnosć rěčne přirunanje z němčinu přiznamjenja wotkryć substantiwy ze wšelakich wobłukow hromadzić a radować pisać/přeložiť wosobowe mjena: Jurij – Georg; Krawc-Schneider pokazka na dual začuće za wuznam adjektiva přez wuměňjenje a wudospołjenje wuwić žiwochi a wěcy po zwonkownym a kajkosćach rozeznawać a wopisać přeměnjomnosć přepytować zestajenki z na-, do-, za-, pře-, při- napřećiwny woznam z prefiksom nje- princip zdónkoweho pisanja spóznac wšelake rěčne móžnosće zwuraznjenja wuspytać jednore sady rozšěrić, skrótsić, přestajić, narunać zynkowa proba přepytować, přirunać a wuspytać družiny sadow intonacija při prašenjach a wołanju wuspytać a rozjasnić, kak přestajenja tekst změnja ⇒ metodowa kompetenca
---	--

znać gramatiske pomjenowanja	
werb, substantiw, adjektiv, jednota, dwojota, mnohota, zakładna forma, personalna forma, słowny zdónk, kóncowka, sada, interpunkciske znamješko sady, wuprajaca, prašaca, namołwjaca sada, wołanje	swójske pomjenowanja za wujasnjenje zapřijeća dopuścić gramatiske zapřijeća nic na přenje městno stajić

Skrucenje a splećenje: Rěčne přirunowanje mjez serbščinu a němčinu

nałožować rěčnu wědu při rěčnych přirunowanjach	wotličenske hrónčka, jazyklamate hrónčka pisanje substantiwow witanske a džakne formule pismiki: nałožowanske pokiwy za džěło při PC wotkryć podobne słowa: šula – Schule
---	---

Wólbnowinowatosć 1: Pismikowy swjedzeń

tworić program dokoławokoło pismikow	zhotowić pismiki ze wšelakimi technikami a materialijemi pismikowy poster, porstowy ABC, słowna zběrka ABC, ABC-basnje, ABC-rymy, ABC-hódančka, ABC-spěwy, tajne pisma, wobrazy z pismikow, předmjety ze samsnym spočatnym pismikom hromadzić, so na pismiki předrasćić → ww Přiswojenje spisowneje rěče → WU, 1./2. lětn., ww 1
--------------------------------------	---

Wólbnowinowatosć 2: Serbske ludowe bajki

znać serbske ludowe bajki	diferencowane tekstowe poskitki čitanska motiwacija, čitanski zajim wšelake medije zasadzić čehodla njeje w serbskich bajkach kralow a princesnow zasadženje hłosa, rěč čěla tekstowe wotrězki klankodźiwadło, pantomima zynkowe powědančka wunamakać teksty do dialogow a hrajnych scenow přetworić wobrazowe slědy wobrazowe powědančka knihi zhotowić
- wotkryć - předčitać - zasopowědać - předstajić - pisać	

Wólbnownowatosć 3: Serbske powěšćowe figury

znać typiske serbske powěšćowe figury	Pumpot, wódny muž, připołdnica, lutki, hadžacy kral, Krabat
- přiřadować figuru k jeje regionej	diferencowane tekstowe poskitki
- předstajić jednu figuru	wšelake medije zasadzić
	wopytać powěstne městnosće
	přewzać rólu jedneje powěšćoweje figury
	→ ww Rěčeć a připošluchać

Wólbnownowatosć 4: Kašporkowe dźiwadlo

dohlad zdobyć do dźiwadźelenja z klankami	wopyt klankodźiwadła: předstajenje, džěłarnja sej klankodźiwadźelnikow přeprosyc
	sceniske hraće z ručnymi klankami/ marionetami

3. lětnik

Zaměry

Šulerjo pohlubša swój dohlad do wuznama čitanja a pisanja. Zwyża swoju wěstosć a běžnosć w čitanju. Šulerjo nałožuja hižo nawuknjene metody za wotkryće teksta. Při tym swoju kmanosć k posudžowanju hladajo na wobsah a rěč wuwijawa. W rozestajenju ze wšelakimi tekstami rozšěrjeja šulerjo swoje čitanske nazhonjenja a pohlubša swój čitanski zajim. Zeznaja dalšu džěćacu literaturu ze serbskeho kulturneho herbstwa a z načasneje literatury. Přirunaja za žanry specifiske přiznamjenja w serbskich a němских tekstach. Šulerjo znaja lěpšiny a njelěpšiny rozdžělnych medijowych poskitkow za wuknjenje, informowanje a zabawu.

We wšelakorych žiwjenjabskich situacijach šulerjo swoju individualnu kmanosć rěčenja a swoju wurazowu kmanosć dale wuwijawa. Woni zamóža jedyn druhemu něšto rozjasnić, rozšěrja swoje zamóžnosće k wjedženju rozmołwow a dodžerža elementarne prawidła rozmołwa. Zamóža informacije k jednej temje w małych přednoškach dale sposrědkować. Nałožuja swoju wědu za na partnera a situaciju so počahowace rěčenje. Šulerjo znaja rozdžěle mjez emocionalnymi a wěcownymi wuprajenjemi.

Šulerjo nałožuja swoju rěčnu wědu při zwoprawdženju rozdžělnych pisanskich wotpohľadow. Pisaja so počahuju na partnera a situaciju. Při wuzwolenju so hodžacych rěčnych srědkow rozšěrjeja swój słowoskład. Skruća a wudospołnjeja swoju wědu za předžěłanje, polěpšenje a prezentowanje swójskich tekstow. Šulerjo zwyża swoju wěstosć a běžnosć pisanja. Swój pismowy wobraz wuhotuja tež po formalno-estetiskich aspektach.

Šulerjo pohlubša swoje zrozumjenje za prawopisne prawidłownosće a nałožuja prawopisne prawidła na orientowacy słowoskład. Wužiwaja zakladne džěłowe techniki a strategije k prawemu pisanju. Šulerjo pohlubša a rozšěrja swoju wědu wo formje a wuznamje słowow, sadow a tekstow. Nałožuja swoju wědu při wužiwaniu rěče a w přirunanju z němčinu.

Wuknjenski wobłuk: Rěčeć a připosłuchać

nałožować powědanje	→ ww Za sebje a druhich pisac → ww Rěč přepytować
- předmjet a wotmysl powědanja wobsahowje zwěšćić - wotběh podawkow zwisujo zwobraznić - słowoskład zmystej wotpowědnje wužiwać - na připosłucharja a situaciju so počahuju powědać	strukturować, kosćowc powědanja słowne pola, asociacije rěčne impulsy dać dožiwjenja a wunamakane stawiznički zasopowědać zasadženje hłosa wuspytać wo přesadženju powědarskeho wotpohlada reflektować
- aktiwnje připosłuchać	rozmołwy planować so na rozmołwnu situaciju nastajić ⇒ socialna kompetenca
nałožować wšelake formy mjezsobneho rěčenja	
- wšědna forma mjezsobneho rěčenja - wěcowna forma mjezsobneho rěčenja · refleksiska rozmołwa · wěcna rozmołwa	džěłowe wašnje, wuslědky, wuknjenske zwiski, wotběhi kritisce pruwować a jeli trjeba korigować wašnja postupowanja wotwažować argumenty wuměnić → WW, 3. lětn., ww 1

· wotewrjena diskusija	pro-kontra-rozmołwy swójske měnjenje wopodstatnić a zastupować na partnera a situaciju so počahujo apelować ke konsensej namakać
wobknjezić dorěčane rozmołwne prawidła	w 1./2. lětniku přiswojene zadžerženske wašnja situaciji adekwatnje wužiwać
znać dalše rozmołwne prawidła	wšelake róle zabrać kaž wjednik rozmołwy, pisar, stopowar časa, wobkedźbowar zasadzić rekorder, widejokameru
- nawjazać na do toho prajene	
- kontrolować rozmołwne wotběhi	
- wopodstatnić a zastupować swójske měnjenje	
přenjesć wědu wo formach informowanja na datu situaciju	→ ww Za sebje a druhich pisać → ww Čitanje/ Wobchad z medijemi ⇒ wuknjenska kompetenca
- so prašeć – wotmołwić	
- zdžělenja a postajenja zrozumić	wšelake medije a institucije wužiwać individuálne zajimy přinošować wučbu aktiwnje sobu wuhotować
- druhim něšto rozjasnić	
- informacije w zwisku zasopodać	
- před skupinu rěčeć	
znać žadanja na wopisanje	→ ww Za sebje a druhich pisać → ww Rěč přepytować
- na připošłucharja a situaciju so počahujo wopisować	
- dokładnje wopisować	předmjety, žiwochi, podawki
wobknjezić wužiwanske formy	rěčno-kooperatiwnje wuwučować ⇒ socialna kompetenca přiměrjenosć situaciji wotpowědnje přirunać
- strowić, so zamołwić, prosyć, so džakować, přeć, přeprosyc	
přenjesć wědu wo wurazowych srědkach	rěčno-kooperatiwnje wuwučować rekorder, widejo kedžbnosć zbudzić → WU, 3. lětn., ww 3
- přednošk	
- rozmołwna situacija	
- wužiwanske formy	

Wuknjenski wobłuk: Za sebje a druhich pisać

přenjesć wědu k planowanju tekstow na pisanske situacije	rozdžělnje nastorki za pisanje sej natwar teksta přemyslić idejowe pola wudžělać wo rěčnych srědkach přemyslować → ww Rěč přepytować
---	--

nałožować rěčnu wědu na pisanje tekstow - swobodne a wjazane pisanje - dožiwjene, wumyslne, słyšane, wobkedźbowane zwisujo napisać - počah k adresatej a situaciji stworić - rěčne srědky zaměrnje wužiwać znać tekstowe přikłady k powědanju, rozprawjenju, wopisanju - natwar - rěčne srědky wobknežić wužiwanske formy: přeprošenje, zbožopřeće, próstwa, džak, list znać móžnosće k přijimanju informacijow - napisać džělowe a pospytnje wuslědky - zapisać wažne informacije - připrawić hesłowu cedlku přenjesć wědu k předžěłanju na swójske a cuze teksty - so wo zrozumjenju teksta wuměnić - kontrolujo čitać - stilistisce, gramatisce a ortografisce předžělać nałožować formalne srědky za wuhotowanie pisomnych džělow nałožować formy prezentacije	so hodžace nastorki za pisanje wužić pohon za pisanje dawać počah k adresatej a situaciji stworić so do njepřitomneho čitarja zamyslić → ww Rěč přepytować dožiwjenja, wunamakane stawiznički powědać, wo podawku rozprawjeć podawki, žiwochi, předmjety wopisować → ww Rěčeć a připosłuchać PC wužiwać → ww Rěčeć a připosłuchać ⇒ socialna kompetenca ⇒ wuknjenska kompetenca → WW, 3. lětn., ww Přez eksperimentowanje zaměrnje přepytować → ww Rěč přepytować → ww Prawje pisać → NĚ, 3. lětn., ww Pisać wužiwanski tekst z pomocu PC cuzo- a sebjekontrola korekturne znamješka dojednać a wobkedźbować prawopisne pomocy wužiwać PC wužiwać ⇒ metodowa kompetenca tekst w hodžacej so formje wozjewić
---	--

Wuknjenski wobłuk: Prawje pisać

nałožować wědu wo znatych prawopisnych prawidłownosćach znać dalše prawopisne prawidłownosće - zwukowa a pismikowa runina	hl. 1./2. lětn. → ww Rěč přepytować → ww Za sebje a druhich pisać
---	--

· slova z jenak klinčacymi sobuzwukami · spěwne a njespěwne sobuzwuki · něme sobuzwuki · wosebitosće pola samozwukow	č/ć, ł/w, k/ch w nazwuku př, kř, tř słowa hromadzić, přirjadować analogije tworjeć optisce a akustisce přirunować b/p, d/t, z/s, ž/š, dž/č-ć słowne swójby tworjeć h, ł, w ó/o ó so njezměni o před m, b, p, w, ł, ch, h mnohotne (pluralowe) formy tworjeć
- słowna runina · wulkopisanje substantiwow: mjena, městne mjena, rěki, horiny, dróhi a narěčenske pronomeny zdwórlivosti formow · dźělenje słowa na kóncu linki - sadowa runina · rěčne znamješka pola dopředka stajeneje rěč přewodžaceje sady · koma po narěčenskich formach a při naličenjach	substantiwy po nadzapřiječach rjadować jednotu, dvojotu, mnohotu tworjeć
wobknjezić orientaciski słowoskład	ze zwučowanskeho repertoira zvučowanske programy wuzwolić prawopisne wosebitosće wotkryć
znać wašnje postupowanja při wobchadze z prawopisnymi słownikami	dwurěčne słowniki zapřijeć při wólbje słownikow diferencować elektroniske přiručki wužiwać ⇒ metodowa kompetenca
- słowa pytać - zakładnu formu tworjeć - za słownymi dźělemi jednotliwje pytać wobknjezić dźělowe techniki	słowa po spočatnym, druhim, třecim pismiku pytać rozmyslować, hač so hinak pisa
wužiwać rěčnu wědu při pisanju wužiwankeho teksta z pomocu PC	hl. 1./2. lětn. ⇒ metodowa kompetenca serbske pismiki

Wuknjenski wobłuk: Čitanje/Wobchad z medijemi

nałožować čitansku techniku	diferencowane tekstowe poskitki k powyšanju wěstosće a běžnosće čitanja
znać teksty rozdžělnych družinow	sej wažić mnohostronskosć serbskeje rěče rěčno-kooperatiwnje wuwučować: předdžěla z němčiny k tekstowym přiznamjenjam wužiwać

- literarne teksty	powědančko, bajka, powěść, fabula, baseń, žort cyłkowna twórba
- wšědne a wužiwanske teksty	swobodne přednjesenje basnjow, fabulow wěčne teksty, postajenja k jednanju, stajenje nadawkow, recepty
- awditiwne a awdiowizuelne teksty	sluchokniha, sluchohra, film ⇒ medijowa kompetenca
nałožować znate metody za zmysł zrozumjace čitanje	hl. 1./2. lětn. ⇒ metodowa kompetenca
znać dalše metody za zmysł zrozumjace čitanje	
- namakać zasadžene informacije, štož poćežuje so přez konkurowace wuprajenja	prašenja k zrozumjenju teksta
- wobkedźbować pozadkowu wědu za zrozumjenje teksta	
- čitane interpretować	informacije předžělać
- wuprajić a podklasć mysle k tekstej	čitansku konferencu přewjesć
- hódnoćić wobsah a rěč	po impulsach wjedžena rozmołwa wo teksće
poziciju zabrać k wšelakorej čitanskej kulturje	zapřijeć serbsku a němsku kulturu: dwurěčnosť a čitanska kultura ⇒ orientacija na hódnoty ⇒ estetiske začuće
- pohłubšić čitanske nazhonjenja	mysle k čitanemu napisać, pokročowanje pisać, wobrazy k tekstej molować rěčno-kooperatiwnje: wjesć čitanski dženik k indiwiduelnemu předžělanju čitaneho
- předstajić najlubše knihi	wuběr wopodstatnić rěčno-kooperatiwnje: čitanski róžk, šulska abo rjadowniska biblioteka, čitanska kartaja najlubšich knihow
- zapřijeć čitansku zjawnosť	nakładnistwa, knihownju, awtorske čitanja, šulerjo jako awtorjo
- wužić fasetowe bohatstwo serbskeje literatury	hajenje tradicijow počahi k němskej literaturje wubědžowanja w předčitanju zhromadnje z nakładnistwami a bibliotekami

Wuknjenski wobłuk: Rěč přepytować

přenjesć wědu k słownym družinam na nowe słowa	hl. 1./2. lětn.
znać dalše kajkosće znatych słownych družinow	słowne družiny na wjacore wašnja postajić : funkciju a zadžerženje w sadze spóznać přiznamjenja přepytować dwojotu spóznać
- werb	
· prezens	
· preteritum	dwudžělowe predikaty: přepytować, kak so zestajana časowa forma twori

· perfekt	perfekt jako najčastěji používaná forma ertného povědanja
- substantiw · funkcia: pomjenowanie abstraktow · tworjenje duala - adjektiv - stopnjowanie	schodženki stopnjowania pomjenować, kmanosć stopnjowania wupruwować, prawe wužiwanje přirunanskich słowow narunanje za substantiwy rěčne přirunanje : Ja čitam knihu./ Čitam knihu. hl. 1./2. lětn. předwěški: nad-, pod-, wob-, roz-, před-
znać personalne pronomy	
přenjesć wědu k słowotwórbje werbow na rozšěrjeny słowoskład	
znać dalše formy słowotwórbje	
- zestajenka · substantiw · adjektiv - wotwodženje - małostniki	wupruwować, z kotrych słownych družinow so zestajenki tworjeć hodža zestajenki tworjeć a rozebrać rěčne přirunanje z němčinu: móžnosće słowotwórbje rěčne přirunanje z němčinu při přidaću přiwěškow: tworjenje adjektivow ze substantiwow a substantiwow z werbow
přenjesć formy rozšěrjenja słowoskłada na nowe rěčne zwiski	rěčne přirunanje ze wšelakimi rěčemi
- tworjeć słowne swójbje - zestajeć słowne pola - hromadzić asociacije - tworjeć nadzapřijeća - dešifrować wjacezmyslna slova	
nałožować wědu k twarej a funkciji sady	hl. 1./2. lětn.
znać sadowe čony	wšelake rěčne situacije: próstwa, přeće, namołwa
- subjekt - predikat	jadro sady spóznać, zo wobsahuje kóždy sada dvě informacije, za kotrymajž móžeš so prašeć přestajenska proba, narunanska proba, wuwostajenska proba sady bjez subjekta w serbsčinje
znać posłownu rěč	
- wuhotowanske srědky - interpunkciske a rěčne znamješka při předstajenej rěč přewodžacej sadže	
wobknježić metody k přepytowanju rěče	hl. 1./2. lětn.
wobknježić znate gramatiske pomjenowanja	⇒ metodowa kompetenca
	hl. 1./2. lětn.

znać dalše gramatiske pomjenowanja časowe formy, prezens, preteritum, perfekt, pronomen, předwěšk, přiwešk, dual, schodženki stopnjowanja, zakładny schodženk, 1. schodženk, 2. schodženk, sadowy člon, subjekt, predikat, jadro sady, sadowe wuprajenje, posłowna rěč, rěč přewodžaca sada, pazorki, dwudypk	
--	--

Skrucenje a splećenje: Rěčne přirunowanje mjez serbščinu a němčinu

nałožować rěčnu wědu při rěčnych přirunanjach	přisłowa, rěčne wobroty zestajane substantiwy, adjektiwy pismiki: nałožowanske pokiwy za džěło při PC
---	---

Wólbnowinowatosć 1: Dokoławokoło Płomjenja

dohlad zdobyć do stawiznow a do procesa nastaća časopisa	zhotowjenje časopisa něhdy a džensa prezentacija časopisa přez jednoho redaktora archiwy wužiwać
dohlad zdobyć do natwara a wobsaha časopisa tworić swójski přinošk	⇒ medijowa kompetenca zajimy a nachilenja wobkedźbować wědu k wuhotowanju teksta wužić časopis jako wunošk teamoweho džěła

Wólbnowinowatosć 2: Wšelakorěčnosć Łužicy

znać wšelakorěčnosć Łužicy - serbščina: hornjoserbščina, delnjoserbščina - němčina	wotkryća na wšědnym dnju: swobodny čas, medije
dohlad zdobyć do nastaća a wuwica serbskeje rěče rěč a pismo w Hornjej a Delnjej Łužicy	rěčne přirunanje: słowa w hornjoserbskej a delnjoserbskej rěči wuwiće serbskeho pisma z němskeho pisma

Wólbnowinowatosć 3: Dwurěčnje džiwadło hrać

Přispomnjenje: Kóžde druhe lěto wotměwaja so pod nawodom Němsko-Serbskeho ludoweho džiwadła serbske džiwadłowe dny za džěći. Zo by so do turnusa džiwadłowych dnjow zarjadować móhł, dyrbi wučer rozsudzić, hač woli tutón wobluk w 3. abo 4. lětniku (hl. 4. lětn.).

Tworić džiwadłowy kruch - přihotować	składnosć postajić, ideju hry wuwić, so z wobsahom rozestajeć
---	--

- nastudować - předstajić	teksty do serbskich abo dwurěčnych dialogow a hrajnych scenow přetworić, wurjekowanje zwučować, scenu nazwučowa
tworić přewodny tekst	hudźbu, rekwizity a kulisy wuzwolić a zhotowić jewišćowy wobraz natwarić wobdarjenych spěchować so na serbskich dźiwadłowych dnjach wobdźělić dwurěčne programy, plakaty a přeprošenja medije zapřijeć

4. lětnik

Zaměry

Šulerjo pohłubša a rozšěrjeja swoje čitanske nazhonjenja a maja wjeselo na wotkryću literarneje mnohostroškosće. Metody wotkryća teksta woni zaměrnje nałožuja. Šulerjo so z wotmysłom wuprajenja a z wuhotowanskimi srědkami wšelakich tekstow rozestajeja. Woni njezwučowany tekst po indiwiduelnym přihowanskim času běžnje, zmyslej wotpowědnje a z pospytami akcentowanja předčitaja. Woni wužiwa wšelake medijowe poskitki za wuknjenje, informowanje a zabawu a sej hladajo na swójske zajimy a potreby z wopodstatnjenjom něšto z toho wuzwola. Šulerjo maja zakładne znajomosće a přenje nazhonjenja wo zhotowjenju a prezentaciji swójskich medijowych přinoškow.

Šulerjo su kmani, powědanske a rozmołwne situacije řečne přiměryne wuhotować. Při řečenju kedžbuj wosebje na počah k adresatej, wuměnenja připošluchanja a na wužiwanje so hodžacych wurazowych srědkow. Šulerjo swójske stejnišća na přiměryne wašnje zwuraznjeja. Před měnjenjemi a začucemi druhich maja česćownosć. Z pomocu swójskich noticow móža krótke přednoški dzeržeć kaž tež wěcy a wobstejnosće z wučbnych zwiskow ertnje wopisować.

Šulerjo pisaja teksty wobkedžbuju wotpohlad, adresata, zaměr wužiwanja kaž tež formalno-estetiske aspekty. Woni wuwijawa swójske tekstowe ideje, planuja, pisaja a předžělaja teksty samostatnje. Při tym nałožuja znate tekstowe mustry. Šulerjo přijimane informacije rjadowane napisaja. Woni móža wěsće a běžnje pisać.

Šulerjo zapřimnu prawopisne prawidłownosće a nałožuja prawopisne prawidła při pisanju orientowaceho słowoskłada. Spóznaja swójske njewěstosće a nałožuja indiwiduelne wuknjenske strategije a znate džělowe techniki za prawe pisanje. Wobchadženje ze słownikami a starobje přiměrynymi přiručkami woni do dalokeje měry wobknježa.

Šulerjo maja zakładnu wědu k formje a woznamej slowow, sadow, tekstow a nałožuja ju we wobchadže z řeču w přiběracej měrje wědomišo. Pohłubša a rozšěrja swoju wědu wo słownych družinach a časowych formach. Wužiwa často so jewjace formy slowotwórby a rozšěrja swój słowoskład. We wotkrywacym rozestajenju z řeču přirunaja fenomeny serbščiny a němčiny. Zakładne gramatiske a wotpowědne lačonske pomjenowanja šulerjo prawje nałožuja.

Wuknjenski wobłuk: Rěčeć a připošluchać

tworić situacije powědanja	→ ww Za sebje a druhich pisać → ww Rěč přepytować
- na wotmysł so počahujo powědać	hlós, mimiku, gestiku zasadzić změna perspektiwy powědanja žiwje, zwisujo powědać
- na wjeršk wusměryne powědać	
- nazornje powědać	
tworić rozmołwy	na nastorki za rozmołwy ze žiwjenskeho wobswěta šulerjow nawjazać řečne srědky wuzwolić prawidła rozmołwy dodžeržeć → WW, 4. lětn., ww 1 ⇒ socialna kompetenca
nałožować formy informowanja we wšelakorych zwiskach	hl. 3. lětn. informaciske poskitki wěcownje přirunać a jich rozdžělnje wotpohłady spóznawać

naložować wopisanje	wěcy, podawki, žiwochi wopisać z jasnymi zapříječemi zwobraznić → ww Za sebje a druhich pisać → Ww, 4. lětn., ww 4 ⇒ wuknjenska kompetenca
naložować wužiwanske formy	rěčno-kooperatiwnje wuwučować: słowjanske rěče strowić, so zamołwić, prosyć, so džakować, gratulować, přeć, přeprosyc, telefonować wužiwanske formy tež w druhich rěčach słyšeć a rěčeć → JEN, 4. lětn., ww Around the year ⇒ socialna kompetenca
naložować znate wurazowe srědky	rěčno-kooperatiwnje wuwučować hlós, rěč čěła figury napodobnić swójske začuća zwuraznić skeče dialogi, režijne postajenja → WU, 4. lětn., ww 3

Wuknjenski wobłuk: Za sebje a druhich pisać

tworić teksty	
- jedyn tekst hladajo na wotpohlad, adresata a wužiwanski zwisk planować, pisać a předžělać	pisanske konferency
- znate tekstowe mustry wužiwać	wužiwanske formy powědać, rozprawjeć, wopisować
- formalne srědky za wuhotowanje pisomnych džěłow zaměrej wotpowědujo wužiwać	programy, plakaty za šulske a zwonkašulske składnosće wuhotować PC wužiwać ⇒ estetiske začuće
tworić prezentacije	

Wuknjenski wobłuk: Prawje pisać

naložować wědu wo prawopisnych prawidłownosćach	hl. 1./2. a 3. lětn. → ww Za sebje a druhich pisać
wobknježić orientowacy słowoskład	ze zwučowanskeho repertoira zvučowanske programy wuzwolić
wobknježić wobchad z prawopisnymi słownikami	dwurěčne słowniki zapříječ při wólbje słownikow diferencować elektroniske přiručki wužiwać ⇒ metodowa kompetenca
naložować džěłowe techniki	hl. 1./2. a 3. lětn. ⇒ metodowa kompetenca

Wuknjenski wobłuk: Čitanje/Wobchad z medijemi

nałožować čitansku techniku	diferencowane tekstowe poskitki k powyšanju čitanskeje wěstoty a k docpěću přiměrjeneho čitanskeho tempa
nałožować wědu wo rozdžělnych tekstach za na zaměr wjazane wuzwolenje a wužiwanje	wobstaranje informacijow, rozmołwa, wuhotowanje programa: swobodnje baseń přednjesć
nałožować znate metody za zmysł zrozumjace čitanje	hl. 1./2. a 3. lětn.
znać dalše metody za zmysł zrozumjace čitanje	
- sčahnyć kompleksne konkluzije z wopodstatnjenjom	rěčno-kooperatiwnje: čitanska konferenca
- zjeć a systematizować tekstowe wobsahi	refleksiska rozmołwa
tworić individualnu čitansku kulturu	wužiwać a rozšěrić znajomosće a nazhonjenja z předchadžacych lětnikow
	⇒ estetiske začuće
	⇒ orientacija na hódnoty
- čas a městna za čitanje zaměrnje wužić	prawidłowne swobodne čitanske časy z móžnosćemi wróćosćahnjaja
- wo čitanym so rozmołwjeć	rěčno-kooperatiwnje: refleksiska rozmołwa, čitanska scěna
- čitansku zjawnosć zapřijec	knižne wustajeńcy, tydžeń džěćaceje knihi, čitanja awtorow, šulerjo jako awtorjo
- wobhonić so wo žiwjenju a tworjenju jednoho spisowacela	nawjazać kontakt k awtoraj
	literarne wuchodžowanje po měsće, wjesce: dopominanje na spisowacelow přez pomniki, mjena dróhow, naměsta
	⇒ orientacija na hódnoty

Wuknjenski wobłuk: Řěč přepytować

nałožować wědu wo słownych družinach	hl. 1./2. lětn.
znać dalše kajkosće słownych družinow	
- werb	
futur	přepytować, kak twori so časowa forma: budu čitać; přečitać
- substantiw	
· substantiw jako subjekt w sadže nominatiw	z pomocu prašenjow a wotmołwow prašace słowa wupruwować
· změna formy w sadže genitiw, datiw, akuzatiw	wupruwować, zo móže so substantiw w sadže we wšelakich formach jewić
	začuće za prawu formu přez prašenje wot werba sem wuwić
	z pomocu prašenjow a wotmołwow wuspytać prašace słowa
znać prepozicije	zwisk prepozicija - změna formy substantiwa
nałožować formy słowotwórby	hl. 1./2. a 3. lětn.

naložować wědu k rozšěrjenju słowoskłada	rěčno-kooperatiwnje wuwučować: hromadzić słowa z wobeju rěčow
naložować wědu k sadotwarej a funkciji sady	hl. 1./2. a 3. lětn.
naložować wědu wo sadowych čłonach	rěčno-kooperatiwnje: dodawki w sadže
naložować posłownu rěč	
naložować metody k přepytowanju rěče	hl. 1./2. a 3. lětn. ⇒ metodowa kompetenca
naložować gramatiske pomjenowanja	
- jednotu, dwojotu, mnohotu, zakładna forma, personalna forma, słowny zdónk, kóncowka, předwěšk, přiwěšk, schodženki stopnjowanja, zakładny schodženk, 1. schodženk, 2. schodženk, časowa forma, sada, interpunkciske znamješko sady, wuprajaca, prašaca, namołwjaca sada, wuwołanje, sadowy člon, jadro sady, dodawk, posłowna rěč, rěč přewodžaca sada, pazorki, dwudypk	
- werb, substantiw, singular, dual, plural, nominativ, adjektiv, pronomen, prepozicija, prezens, preteritum, perfekt, futur, subjekt, predikat	

Skrucenje a splecenje: Rěčne přirunowanje mjez serbšćinu a němčinu

naložować rěčnu wědu při rěčnych přirunanjach	basnje, spěwy: temy, natwar, rymowe formy, rěčne wobrazy kreatiwne wobchadženje z rěčemi a wurazowymi srědkami při přednošku basnje pisać, tež z pomocu PC
---	--

Wólbnowinowatosć 1: Słowjanske rěčne přiwuznistwa

znać mnohostronskosć słowjanskich rěčow	informacije ze wšelakich medijow: słowjanske kraje w Europje, słowjanske susodne kraje, słowjanske mjeńšiny
dohlad zdobyć do rěče a pisma słowjanskich krajow	zhromadnosće a rozdžěle rěčow: zwuki a pismiki, słowa a wobroty
tworić prezentaciju	swjedżeń słowjanskich rěčow: plakaty, hry, hrónčka, spěwy, bajki, recepty

Wólbnowinowatosć 2: Dwurěčnje dźiwadło hrać

Přispomnjenje: Kóžde druhe lěto wotměwaja so pod nawodom Němsko-Serbskeho ludoweho dźiwadła serbske dźiwadłowe dny za dźěći. Zo by so do turnusa dźiwadłowych dnjow zarjadować móhl, dyrbi wučer rozsudzić, hač woli tutón wobluk w 3. abo 4. lětniku (hl. 3. lětn.).

tworić dźiwadłowy kruch	
- přihotować	składnosć postajić, ideju hry wuwić, so z wobsahom rozestajeć
- nastudować	teksty do serbskich abo dwurěčnych dialogow a hrajnych scenow přetworić, wurjekowanie zwučować, scenu nazwučować
- předstajić	hudźbu, rekwizity a kulisy wuzwolić a zhotowić jewišćowy wobraz natwarić wobdarjenych spěchować
tworić přewodny tekst	so na serbskich dźiwadłowych dnjach wobdźělić dwurěčne programy, plakaty a přeprošenja medije zapřijeć

Wólbnowinowatosć 3: Serbski swjedžen

tworić programowy rjad za jedyn serbski swjedžen	Ptači kwas, swj. Měrcina, nalětnje swjedženje kermuša
přihotować	
přewjesć	
wuhódnoćić	

Přiwěšk**Často wužiwane słowa w serbšćinje¹**

a	ja	mje	swojej	wšitko
na	jemu	dokelž	tuž	wy
z(e)	tam	jara	kóždy	smy
w(e)	hižo	jich	wjac(e)	žiwjenje
je	su	wjele	swój	wosebje
zo	tola	štož	jedyn	serbski
do	abo	přez	džeń	stary
za	kiž	swoje	hdy	naš
bě	tym	nam	wam	woni
tež	jako	pod	džěci	žona
k(e)	sym	něšto	wšitcy	měć
wón	tón	jeje	kotraž	přećiwo
kaž	njeje	jej	džě	moja
po	při	mjez	džensa	twój
ale	kak	budže	my	tajki
jeho	wona	bjez(e)	štó	tohodla
tak	što	sy	muž	wulki
hdyž	jenož	być	knjez	móc
wo	ty	kotrež	mam	sebje
hišće	potom	kotryž	hdže	čehodla
pak	nětko	hdžež	dla	wone
mi	ma	mój	ludžo	hić
hač	zaso	derje	nimo	budu
wot	před	runje	nad	
tu	pola	raz	tebje	

¹ vorläufiges Ergebnis der Frequenzanalyse, Ludmila Budar, Sorbisches Institut